

Селезньов Віталій Євгенійович

*Національний університет «Одеська юридична академія»,
доцент кафедри права ЄС та порівняльного правознавства, кандидат
юридичних наук*

ЄДИНИЙ ЦИФРОВИЙ РИНОК ЯК СКЛАДОВИЙ ЕЛЕМЕНТ ВНУТРІШНЬОГО РИНКУ ЄС

Цілі створення цифрового ринку Європейського Союзу відображають волю, прагнення, цінності держав-членів і їх народів, в ім'я яких вони заснували організацію Європейський Союз і наділили його владною компетенцією. Ці цілі вказані в преамбулах установчих договорів і включають в першу чергу рішучість "перейти на новий етап в процесі європейської інтеграції, розпочатому створенням Європейських співтовариств" і бажання "поглибити солідарність між своїми народами при повазі їх історії, культури і традицій".

Головною метою створення ЄС було встановлення тісної економічної інтеграції ринків держав-членів ЄС заради благополуччя населення, що у них проживає. Створення внутрішнього ринку було передбачено Єдиним європейським актом у 1987 р. Заходи зі створення внутрішнього ринку включали ліквідацію фіскальних, фізичних та технічних бар'єрів на шляху вільного пересування товарів, осіб, послуг і капіталів. Ці заходи стосуються й єдиного цифрового ринку.

Дослідження Єдиного цифрового ринку актуальне й для України. Так, 26 липня 2016 року ЄС запропонував Україні долучитися до цієї ініціативи, щоб скористатися перевагами Єдиного цифрового ринку за межами ЄС та реалізувати свій потенціал у цифровій економіці [1].

Відповідно до п.2 ст. 26 Договору про функціонування ЄС внутрішній ринок - це простір без внутрішніх кордонів, у якому гарантується вільне пересування осіб, капіталів, товарів і послуг.

Спільний ринок ЄС функціонує завдяки таким елементам:

- а) внутрішній ринок, що характеризується скасуванням між державами-членами ЄС будь-яких перешкод вільному руху товарів, пересуванню осіб, послуг та капіталу;
- б) система справедливої конкуренції між державами-членами ЄС;
- в) спільна торговельна політика ЄС.

Цифровий ринок ЄС можна визначили як цифровий простір у межах якого кожній особі гарантується право доступу до онлайн-діяльності в умовах чесної конкуренції, захисту споживачів і даних, усунення проблем з географічної блокуванням і захистом авторських прав.

У грудні 2012 року Комісія оприлюднила Кодекс прав у мережі Інтернет [2], у якому описуються основні права споживачів відповідно до законодавства ЄС, пов'язані з цифровою середовищем. Кодекс визначає що: споживачі мають права при використанні онлайн-сервісів, купівлі товарів в Інтернеті і в разі конфлікту зі своїми постачальниками; кожному гарантується доступ до мереж та послуг електронного зв'язку; доступ до сервісів і додатків за вибором; недискримінація при доступі до послуг, що надаються через Інтернет; конфіденційність, захист персональних даних і безпека.

Цей кодекс компілює базовий набір прав і принципів, закріплених у законодавстві ЄС, які захищають громадяни під час використання інтернет-мереж і послуг. Ці права і принципи не завжди легко зрозуміти, тому що вони стосуються не тільки цифрового середовища та втілені у директивах, регламентах та конвенціях що регулюють галузі електронних комунікацій, електронної комерції та захисту споживачів.

Крім того, у багатьох випадках ці права і принципи втілюються відповідно до принципу мінімальної гармонізації, що означає держави-члени мають право вийти за межі мінімального стандартів, які вимагає законодавство ЄС. Це також дозволяє державам-членам ЄС вводити більш високий рівень захисту, ніж той, який передбачений директивами ЄС.

3 травня 2015 року Європейська комісія представила 35 законодавчих пропозицій і політичних ініціатив, про які було оголошено у своїй стратегії «Єдиний цифровий ринок» .

У сучасному Середньостроковому огляду Єдиного цифрового ринку [3] Комісія визначила три основні області, в яких необхідні подальші дії ЄС: розвиток європейської економіки даних; захист активів Європи шляхом вирішення проблем кібербезпеки; просування онлайн-платформ в якості відповідальних гравців справедливої інтернет-екосистеми. Крім того, в огляді розглядається ряд важливих областей: цифрові валюти, штучний інтелект, автономні автомобілі, модернізація суспільних послуг та систем охорони здоров'я.

Список використаної літератури:

1. Повідомлення Міністерства економіки України [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <http://www.me.gov.ua/News/Print?lang=uk-UA&id=c075f179-d2a9-4fb0-a879-5ca6caae4c>

1. Code of EU Online Rights [Electronic resource] : [Website]. – Electronic data. – Mode of access: World Wide Web: <https://ec.europa.eu/digital-single-market/sites/digital-agenda/files/Code%20EU%20online%20rights%20EN%20final%202.pdf>

2. A Digital Single Market Strategy for Europe [Electronic resource] : [Website]. – Electronic data. – Mode of access: World Wide Web: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?qid=1447773803386&uri=CELEX:52015DC0192>

